

Transkribering av Skolverkspodden om anpassade skolformer

Stina Haraldsson [00:00:02] Jag misstänker att min elev som går i anpassad grundskola egentligen inte tillhör målgruppen. Hur gör jag nu?

Stina Haraldsson [00:00:16] Hej och varmt välkommen till Skolverkspodden! I det här avsnittet ska vi prata om elever som går i de anpassade skolformerna och grotta ner oss i frågor som Skolverket får, som handlar om regler och rättigheter. Med mig för att räta ut frågetecknen är som vanligt Karl David Lärkert och Linda-Mari Winqvist. Välkomna ni också!

Karl David Lärkert [00:00:38] Tack så jättemycket!

Linda-Mari Winqvist [00:00:38] Tack!

Stina Haraldsson [00:00:40] Vi startar upp direkt tycker jag. Min första fråga handlar om elever med IF som ska välja gymnasieprogram. Och IF, det betyder alltså intellektuell funktionsnedsättning. Får en elev från anpassade grundskolan gå på introduktionsprogram i gymnasieskolan?

Linda-Mari Winqvist [00:00:57] Ja, det är möjligt. Hemkommunen ska se till att elever som gått anpassade grundskolan erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ om de vill gå någon av dessa utbildningar.

Stina Haraldsson [00:01:07] Så hemkommunen kan inte säga nej?

Karl David Lärkert [00:01:09] Enda gången en hemkommun inte behöver erbjuda utbildning är om det utifrån elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Stina Haraldsson [00:01:17] Okej, och vad innebär det?

Linda-Mari Winqvist [00:01:19] I förarbetena till skollagen står det att synnerliga skäl kan vara att det är uppenbart att eleven inte har förutsättningar att klara av utbildningen.

Stina Haraldsson [00:01:27] Då förstår jag. Ni nämnde yrkesintroduktion och individuellt alternativ. Men hur är det med språkintroduktion? Ska inte elever erbjudas det?

Linda-Mari Winqvist [00:01:38] Jo, hemkommunen får också erbjuda språkintrouktion till elever som tillhör anpassade gymnasieskolans målgrupp.

Stina Haraldsson [00:01:44] Men hur blir det då om man tillhör anpassade skolformer, men går ett introduktionsprogram? Kan man vara antagen i två skolformer samtidigt?

Karl David Lärkert [00:01:55] Nej, om en elev från anpassade grundskolan tas emot på ett introduktionsprogram kan eleven samtidigt inte vara mottagen i anpassade gymnasieskolan.

Stina Haraldsson [00:02:04] Vi tar en fråga till om anpassad gymnasieskolan. Kan en elev välja om hen vill läsa ett nationellt program eller ett individuellt program?

Linda-Mari Winqvist: [00:02:13] Det är hemkommunen som gör bedömningen om en elev som har sökt till ett individuellt program har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program. Om hemkommunen kommer fram till att eleven inte har förutsättningar att följa undervisningen ska hen tas emot på ett individuellt program.

Karl David Lärkert [00:02:27] Men om hemkommunen däremot bedömer att eleven har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program så ska kommunen se till att eleven får söka till de nationella program som anordnas av hemkommunen.

Stina Haraldsson [00:02:41] Det låter ju bra.

Linda-Mari Winqvist: [00:02:42] Ja, och i förarbetena till skollagen står det att det är viktigt att undervisningen utformas så att alla elever får utmaningar på sin nivå för att de ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsinhämtning.

Karl David Lärkert [00:02:52] Därför kan hemkommunen neka en elev utbildning på ett individuellt program, med hänvisning till att eleven har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program.

Linda-Mari Winqvist: [00:03:02] Och alla elever som vill gå ett nationellt program bör då tas emot på ett sådant.

Stina Haraldsson [00:03:10] Då tar vi en fråga som handlar både om anpassade grundskolan och om anpassade gymnasieskolan. Är det möjligt för elever i anpassade skolformer att läsa grundskoleämnena?

Linda-Mari Winqvist [00:03:22] Ja, i anpassade grundskolan så får elever undervisning i ämnen eller inom ämnesområden eller en kombination av dessa.

Karl David Lärkert [00:03:28] Dessutom får rektorn besluta att en elev ska läsa ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det.

Linda-Mari Winqvist [00:03:36] Och i anpassade gymnasieskolan kan elever läsa grundskoleämnena inom ramen för ett individuellt anpassat program. Det här beslutas av rektorn.

Karl David Lärkert [00:03:43] Och innan rektorn fattar de här besluten ska samråd med elevens vårdnadshavare ske.

Stina Haraldsson [00:03:48] Är det det som vi brukar kalla integrering?

Karl David Lärkert [00:03:52] Nej, här blandar man ofta ihop olika bestämmelser. Begreppet integrering gäller bara för de obligatoriska skolformerna och innebär att en elev i grundskolan kan få sin utbildning inom anpassade grundskolan och tvärtom.

Linda-Mari Winqvist [00:04:05] Och det krävs att de huvudmän som berörs är överens och att elevens vårdnadshavare är med på det.

Stina Haraldsson [00:04:09] Ja, men vad innebär det då?

Karl David Lärkert [00:04:12] Det innebär att för en elev som får sin utbildning inom en annan skolform på det här sättet, alltså integrering, gäller de bestämmelser som avser den ursprungliga skolformen.

Linda-Mari Winqvist [00:04:22] Men rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får besluta om undantag i hur undervisningen läggs upp, om det behövs.

Stina Haraldsson [00:04:29] Okej, så det är alltså vad integrering innebär. Men vad gäller för anpassade gymnasieskolan och gymnasieskolan? Finns det integrering där?

Linda-Mari Winqvist [00:04:38] Någon motsvarande bestämmelse om möjlighet att vara integrerad finns inte för anpassade gymnasieskolan och gymnasieskolan.

Karl David Lärkert [00:04:44] Men det finns inget som hindrar samläsning genom att gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan samverkar.

Stina Haraldsson [00:04:51] Men kan en elev som går i anpassade gymnasieskolan läsa ämnen enligt gymnasieskolans ämnesplaner i så fall?

Linda-Mari Winqvist [00:04:58] Ja, det går bra. En elev inom anpassade gymnasieskolan får läsa ämnen enligt gymnasieskolans ämnesplaner. För att det här ska vara möjligt behöver rektorn fatta ett beslut om individuellt anpassat program.

Karl David Lärkert [00:05:09] Men först ska eleven, elevens eventuella vårdnadshavare och berörda lärare få yttra sig. Och elever som läser ämnen enligt gymnasieskolans ämnesplaner på det här sättet är fortfarande inskrivna i anpassade gymnasieskolan.

Stina Haraldsson: [00:05:22] Vad gäller på komvux? Finns det möjlighet att läsa integrerat där?

Karl David Lärkert [00:05:26] För komvux som anpassad utbildning finns det inga regler om integrering. Studier på grundläggande och gymnasial nivå inom komvux som anpassad utbildning ska utformas så att en elev kan kombinera studier i flera av dessa skolformsdelar.

Stina Haraldsson: [00:05:44] Vi byter ämne och pratar om betyg. När ska lärarna sätta betyg i anpassade grundskolan?

Karl David Lärkert [00:05:51] I anpassade grundskolans ämnen sätts betyg bara om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det.

Stina Haraldsson: [00:05:58] Och hur tätt inpå betygssättningen kan eleven eller vårdnadshavaren begära att eleven ska få betyg?

Karl David Lärkert [00:06:04] Det är inte uttryckligen reglerat, men läraren behöver få information i rimlig tid inför betygssättningen. Det går inte att få betyg från anpassade grundskolan i efterhand exempelvis.

Linda-Mari Winqvist [00:06:14] Så det behöver vara tydligt för läraren om en elev eller vårdnadshavare vill att eleven ska få betyg.

Stina Haraldsson: [00:06:20] Vad gäller om en elev inte uppnår kraven för godkänt då?

Linda-Mari Winqvist [00:06:24] Om eleven inte uppnår kraven för betyget E ska du som lärare inte sätta något betyg i ämnet. Det gäller även om eleven eller elevens vårdnadshavare har begärt betyg.

Karl David Lärkert [00:06:32] Det kan också nämnas att bestämmelserna om streck inte gäller i anpassade grundskolan.

Stina Haraldsson [00:06:37] Men säg att jag är lärare och ska sätta betyg för en elev i anpassade grundskolan som har läst ett eller flera ämnen enligt grundskolans kursplaner. Säg också att eleven eller elevens vårdnadshavare har begärt att eleven ska få betyg i ämnet. Hur ska jag göra då?

Karl David Lärkert [00:06:55] Då ska du sätta betyg enligt de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan. Det innebär att eleven ska få betyget F om eleven inte uppfyller betygsriterierna för betyget E.

Linda-Mari Winqvist [00:07:06] Och eleven kan i så fall även få streck om det saknas underlag för bedömning av elevens kunskaper, därför att hen har varit frånvarande.

Stina Haraldsson [00:07:13] Då hoppar vi över från betyg i anpassade grundskolan och grundskolan till anpassade gymnasieskolan. Hur funkar det att sätta betyg där?

Karl David Lärkert [00:07:23] På de nationella programmen sätter lärarna betyg i ämnen eller nivåer, och efter att en elev genomfört sitt gymnasiearbete i anpassade gymnasieskolan. Betyg ska sättas när undervisningen i ett ämne eller en nivå är avslutad.

Linda-Mari Winqvist [00:07:37] Om en elev på ett individuellt program läser en kombination av ämnen och ämnesområden så ska läraren sätta betyg på ämnet när undervisningen upphört. Betyg sätts inte på ämnesområden.

Stina Haraldsson [00:07:50] Finns det nationella prov i anpassade skolformer?

Karl David Lärkert [00:07:53] Nej, i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan genomför eleverna inte nationella prov.

Linda-Mari Winqvist [00:07:59] Just därför ska elever i anpassade grundskolan, som läser integrerat i grundskolan inte heller genomföra några nationella prov, eftersom det inte finns några nationella prov för anpassade grundskolan.

Karl David Lärkert [00:08:08] Precis, och eleven ska inte genomföra grundskolans nationella prov heller. Det enda undantaget är om eleven ska få betyg i ett grundskoleämne.

Linda-Mari Winqvist [00:08:15] Då ska eleven erbjudas att genomföra ett nationellt prov i det aktuella ämnet. Men det är inte obligatoriskt för eleven att genomföra provet.

Stina Haraldsson [00:08:23] Okej, då har det blivit hög tid för frågan jag ställde i inledningen av det här avsnittet. Vad ska jag som lärare göra om jag misstänker att en elev i anpassade grundskolan faktiskt inte tillhör målgruppen för anpassade grundskolan?

Linda-Mari Winqvist [00:08:36] Alla som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om de uppmärksammar eller får veta om något som

tyder på att en elev i anpassade grundskolan inte tillhör målgruppen för den skolformen.

Karl David Lärkert [00:08:47] Rektorn ska i sin tur anmäla vidare detta till elevens hemkommun, som ska utreda frågan skyndsamt. Det här beror naturligtvis på att inga andra elever än de som tillhör målgruppen får gå i anpassade grundskolan.

Stina Haraldsson [00:09:01] Okej, och om kommunen kommer fram till att eleven inte tillhör målgruppen, kan eleven gå kvar i anpassade grundskolan ändå i så fall?

Linda-Mari Winqvist [00:09:10] Nej, det är inte möjligt för en elev att gå kvar i anpassade grundskolan om eleven inte längre tillhör målgruppen.

Stina Haraldsson [00:09:15] Men vart ska eleven ta vägen då?

Karl David Lärkert [00:09:18] Hemkommunen behöver se till att eleven får gå i grundskolan eller någon av de andra obligatoriska skolformerna.

Linda-Mari Winqvist [00:09:23] Och om man ändå vill att eleven ska få utbildning i anpassade grundskolan, trots att hen inte längre tillhör målgruppen, så skulle eleven kunna gå integrerat i anpassade grundskolan.

Stina Haraldsson [00:09:33] Om samma sak inträffar för en elev i anpassad gymnasieskolan, vad händer då?

Linda-Mari Winqvist [00:09:38] En elev kan inte gå kvar i anpassade gymnasieskolan heller om hen inte längre tillhör målgruppen, och hemkommunen behöver se till att eleven erbjuds utbildning i gymnasieskolan eller genom vuxenutbildningen.

Karl David Lärkert [00:09:48] Och hemkommunen ska göra allt som krävs för att elevens övergång från anpassade gymnasieskolan till gymnasieskolan, alternativt vuxenutbildningen, ska bli bra.

Linda-Mari Winqvist [00:09:56] Och även på gymnasienivå ska alla som arbetar inom skolväsendet underrätta elevens rektor om de uppmärksammar eller får veta om något som tyder på att en elev inte tillhör målgruppen.

Karl David Lärkert [00:10:07] En rektor som får sådana upplysningar ska anmäla det till elevens hemkommun, och hemkommunen ska även i det här fallet utreda frågan skyndsamt.

Stina Haraldsson [00:10:17] Då så, då börjar vi närma oss slutet på det här avsnittet. Det verkar som att integrering är en klurig fråga som många frågar Skolverket om.

Karl David Lärkert [00:10:27] Ja, precis. Så kom ihåg att det är en egen bestämmelse som omfattar flera skolformer.

Stina Haraldsson [00:10:33] Okej, och med det säger vi hej då för den här gången. Tack Linda-Mari och Karl David, och stort tack även till alla er som lyssnar där ute. Hej då!

Karl David Lärkert [00:10:43] Hej då!

Linda-Mari Winqvist [00:10:43] Hej då!